

**КОНВЕНЦИЈА УЈЕДИЊЕНИХ НАЦИЈА О
МЕЂУНАРОДНИМ СПОРАЗУМИМА О РЕШАВАЊУ
СПОРОВА КОЈИ ПРОИЗИЛАЗЕ ИЗ МЕДИЈАЦИЈЕ**

УЈЕДИЊЕНЕ НАЦИЈЕ 2019. године

КОНВЕНЦИЈА УЈЕДИЊЕНИХ НАЦИЈА О МЕЂУНАРОДНИМ СПОРАЗУМИМА О РЕШАВАЊУ СПОРОВА КОЈИ ПРОИЗИЛАЗЕ ИЗ МЕДИЈАЦИЈЕ

Преамбула

Уговорнице ове Конвенције,

Вреднујући значај медијације у међународној трговини као метода решавања трговинских спорова у којима стране у спору траже да им треће лице или лица помогну у покушају да се спор реши мирним путем,

Примајући к знању да се медијација све чешће користи у међународној и домаћој трговинској пракси као алтернатива судском поступку,

Узимајући у обзир да коришћење медијације доноси значајне користи, као што је смањење броја случајева у којима спор доводи до престанка трговинског односа, олакшавање управљања међународним трансакцијама од стране трговинских страна, и уштеда приликом спровођења правде од стране Држава,

Уверене да би успостављање оквира за међународне споразуме о решавању спора који произилазе из медијације који би био прихватљив Државама са различитим правним, друштвеним и економским системима допринело развоју хармоничних међународних економских односа,

Споразумеле су се следеће:

Члан 1.

Област примене

1. Ова Конвенција се односи на међународне споразуме о решавању спора који произилазе из медијације и који су стране закључиле у писаном облику ради решавања трговинских спорова („споразуми о решавању спора“) који су, у тренутку закључивања споразума, међународни по томе што:

(a) Најмање две стране таквог споразума о решавању спора имају своја пословна седишта у различитим Државама; или

(b) Држава у којој стране споразума о решавању спора имају своја пословна седишта није:

(i) Држава у којој се извршава претежни део обавеза из споразума о решавању спора; или

(ii) Држава са којом је предмет споразума о решавању спора најближе повезан.

2. Ова Конвенција се не примењује на споразуме о решавању спора који су:

(a) Закључени ради решавања спора који произилази из трансакција у којима је учествовала једна од страна (потрошач) у личне, породичне или за сврхе домаћинства;

- (b) У вези са породичним, наследним или радним правом.
3. Ова Конвенција се не примењује на:
- (a) Споразуме о решавању спора:
 - (i) Које је прихватио суд или који су закључени у оквиру поступка пред судом; и
 - (ii) који су извршни као пресуде у Држави таквог суда;
 - (b) Споразуме о решавању спора који су састављени у форми арбитражне одлуке и извршни на тај начин.

Члан 2. Дефиниције

1. За сврхе члана 1, став 1:
- (a) Уколико страна има више од једног пословног седишта, пословним седиштем се сматра оно које је у најближем односу са спором који је решен споразумом о решавању спора, имајући у виду околности које су познате странама или које су стране разматрале у тренутку закључења споразума о решавању спора;
 - (b) Уколико страна нема пословно седиште, биће релевантно уобичајено пребивалиште стране.
2. Споразум о решавању спора је „у писаном облику“ уколико је његов садржај забележен у било ком облику. Захтев да споразум о решавању спора буде у писаном облику је задовољен електронском комуникацијом уколико су информације садржане у њему доступне тако да се могу користити за накнадно разматрање.
3. Медијација је процес, без обзира на то који се израз користи или по ком основу се тај процес обавља, којим стране покушавају да реше спор мирним путем уз помоћ трећег лица или трећих лица („медијатора“) које(а) нема(ју) овлашћења да наметне(у) решење странама у спору.

Члан 3. Општа начела

1. Свака од Уговорница Конвенције извршава споразум о решавању спора у складу са својим националним процедуралним правилима и према условима који су утврђени у овој Конвенцији.
2. Ако настане спор у вези са предметом за који нека од страна тврди да је већ решен споразумом о решавању спора у поступку медијације, Уговорница Конвенције ће дозволити тој страни да се позове на тај споразум о решавању спора у складу са њеним националним процедуралним правилима и према условима који су утврђени у овој Конвенцији, како би доказала да је предмет већ решен.

Члан 4.

Услови за позивање на споразум о решавању спора

1. Страна која се позива на споразум о решавању спора у смислу ове Конвенције доставиће надлежном органу Уговорнице Конвенције у којој се тражи извршење:
 - (a) Споразум о решавању спора који су потписале стране;
 - (b) Доказ да је споразум о решавању спора проистекао из медијације, попут:
 - (i) потписа медијатора на споразуму о решавању спора;
 - (ii) исправу потписану од стране медијатора да је медијација спроведена;
 - (iii) потврду институције која је администрирала медијацију; или
 - (iv) у недостатку (i), (ii) или (iii), било који други доказ који је прихватљив за надлежни орган.
2. Захтев да споразум о решавању спора потпишу стране или, где је то примењиво, медијатор, задовољен је у погледу електронске комуникације уколико:
 - (a) је коришћен метод за идентификацију страна или медијатора и назнаку намере страна или медијатора у погледу информација садржаних у електронској комуникацији; и
 - (b) Коришћени метод је или:
 - (i) довољно поуздан у сврху у коју је електронска комуникација израђена или прослеђена, у светлу свих околности, укључујући било који релевантан споразум; или
 - (ii) доказан да је испунио функције описане у подставу (a) горе, самостално или заједно са другим доказима.
3. Уколико споразум о решавању спора није на званичном језику Уговорнице у којој се тражи извршење, надлежни орган може да затражи превод споразума на тај језик.
4. Надлежни орган може да захтева неопходне документе како би утврдио поштовање услова предвиђених овом Конвенцијом.
5. У разматрању захтева за извршење, надлежни орган делује без одлагања.

Члан 5.

Основ за одбијање извршења

1. Надлежни орган Уговорнице у којој се тражи извршење може да одбије захтев за извршење на предлог стране против које се извршење тражи искључиво уколико та страна надлежном органу достави доказ да је:

(a) Једна страна споразума о решавању спора није била правно способна за његово закључивање;

(b) Споразум о решавању спора на који се позива:

(i) ништав, не производи дејство или се не може извршити у складу са правом коме су га стране подвргле, или уколико се странке о томе нису споразумеле, у складу са правом који надлежни орган Уговорнице у којој се тражи извршење сматра меродавним;

(ii) није обавезујући, или коначан, према условима садржаним у истом; или

(iii) је накнадно мењан;

(c) Обавезе дефинисане у споразуму о решавању спора;

(i) су већ извршене; или

(ii) нису јасне или разумљиве;

(d) Одобравање извршења било би супротно условима споразума о решавању спора;

(e) Медијатор је у озбиљној мери прекршио стандарде који се примењују на медијатора или медијацију, а под тим околностима страна не би закључила споразум о решавању спора; или

(f) Медијатор је пропустио да странама обелодани околности које доводе до основане сумње у непристрасност или независност медијатора и такво необелодањивање имало је битан или непрописан утицај на страну, а под тим околностима страна не би закључила споразум о решавању спора.

2. Надлежни орган Уговорнице у којој се тражи извршење такође може одбити извршење уколико установи да би:

(a) Одобравање извршења било у супротности са јавним поретком Државе; или

(b) Предмет спора не може бити решен медијацијом према законима Државе.

Члан 6.

Паралелне тужбе или потраживања

Ако се захтев за покретање поступка у вези са споразумом о решавању спора покрене пред судом, арбитражним судом или неким другим надлежним органом који може да утиче на извршење које се захтева према члану 4., надлежни орган

Уговорнице Конвенције у којој се захтева извршење може, ако то сматра подесним, да одложи доношење одлуке и може и да, на захтев неке од страна, наложи другој страни да пружи одговарајуће средство обезбеђења.

Члан 7.

Други закони или уговори

Ова Конвенција не лишава ниједну од заинтересованих страна права да искористи споразум о решавању спора на начин и у мери дозвољеној законом или уговорима Уговорнице Конвенције у којој жели да се позове на споразум о решавању спора.

Члан 8.

Резерве

1. Уговорница Конвенције може да изјави:
 - (а) Да неће примењивати ову Конвенцију на споразуме о решавању спорова у којима је она једна од страна, или у којима је једна од страна неки орган власти или лице које наступа у име тог органа власти, у оквирима наведеним у изјави;
 - (б) Да ће примењивати ову Конвенцију само у оној мери у којој су се стране у споразуму о решавању спора сложиле са применом Конвенције.
2. Нису дозвољене резерве, осим оних које су изричито одобрене у овом члану.
3. Резерве може изјавити нека од Уговорница Конвенције, у било ком тренутку. Резерве изјављене у време потписивања подлежу потврди у поступку ратификације, прихватања или одобравања. Такве резерве почињу да производе дејство истовремено са ступањем на снагу Конвенције у односу на ту Уговорницу. Резерве изјављене у време ратификације, прихватања, одобравања Конвенције или приступања Конвенцији или у време давања изјаве из члана 13. почињу да производе дејство истовремено са ступањем на снагу Конвенције у односу на ту Уговорницу. Резерве изјављене након ступања на снагу Конвенције за ту Уговорницу почињу да производе дејство шест месеци након датума депоновања.
4. Резерве и њихове потврде се депонују код депозитара.
5. Свака Уговорница која чини резерву у складу са овом Конвенцијом може је повући у сваком тренутку. Такво повлачење се депонује код депозитара, и почиње да производи дејство шест месеци након депоновања.

Члан 9.

Утицај на споразуме о решавању спорова

Конвенција и све резерве или повлачења резерви у вези са њом примењују се само на споразуме о решавању спора који су закључени после датума када Конвенција, резерва или повлачење ступе на снагу за ту Уговорницу.

Члан 10.
Депозитар

Генерални секретар Уједињених нација се поставља за депозитара ове Конвенције.

Члан 11.
Потписивање, ратификација, прихватање, одобравање, приступање

1. Ова Конвенција је отворена за потписивање за све Државе у Сингапуру, 7. августа 2019. године, а затим у седишту Уједињених нација у Њујорку.
2. Ова Конвенција је предмет ратификације, прихватања или одобравања од стране потписница.
3. Ова Конвенција је отворена за приступање свих Држава које нису потписнице од датума када је отворена за потписивање.
4. Инструменти ратификације, прихватања, одобравања или приступања полажу се код депозитара.

Члан 12.
Учешће регионалних организација за економске интеграције

1. Регионална организација за економске интеграције коју су основале суверене Државе, и која има надлежност над одређеном материјом коју уређује ова Конвенција, може на сличан начин да потпише, ратификује, прихвати, одобри ову Конвенцију или јој приступи. Регионална организација за економску интеграцију у овом случају има права и обавезе Уговорнице Конвенције, у мери у којој та организација има надлежност над материјом коју уређује ова Конвенција. Ако је број Уговорница у овој Конвенцији релевантан, регионална организација за економску интеграцију се не рачуна као још једна Уговорница поред својих Држава чланица које су Уговорнице Конвенције.
2. Регионална организација за економску интеграцију ће, у време потписивања, ратификације, прихватања, одобравања или приступања, дати изјаву депозитару у којој ће навести предмете које уређује ова Конвенција за које су њене Државе чланице пренеле надлежност на њу. Регионална организација за економску интеграцију ће сместа обавестити депозитара о свакој промени у расподели надлежности, укључујући нове преносе надлежности који су наведени у изјави из овог става.
3. Свако упућивање на „Уговорницу Конвенције“, „Уговорнице Конвенције“, „Државу“ или „Државе“ у овој Конвенцији односи се једнако на регионалне организације за економску интеграцију, ако то захтева контекст.
4. Ова Конвенција нема примат у односу на правила регионалне организације за економску интеграцију која јој противрече, без обзира на то да ли су та правила донета или су ступила на снагу пре или после ове Конвенције: а) ако се, према члану 4, захтева извршење у Држави која је чланица такве организације, и све Државе које су релевантне према члану 1, став 1, су чланице те организације; или б) кад је у питању

признавање или извршење пресуда између Држава чланица такве организације.

Члан 13.

Нејединствени правни системи

1. Ако Уговорница Конвенције има две или више територијалних јединица у којима се у погледу питања којима се бави ова Конвенција примењују различити правни системи, у време потписивања, ратификације, прихватања, одобравања или приступања она може да прогласи да се Конвенција примењује и на све њене територијалне јединице или само на једну или више њих, при чему у сваком тренутку може да измени овакву изјаву тако што ће поднети другу.
2. О тим изјавама се обавештава депозитар, и у свакој од њих се експлицитно наводе територијалне јединице на које се Конвенција примењује.
3. Ако Уговорница Конвенције има две или више територијалних јединица у којима се у погледу питања којима се бави ова Конвенција примењују различити правни системи:
 - (а) свако помињање закона или правила поступка у тој Држави се сматра помињањем, по потреби, закона или правила поступка који је на снази у релевантној територијалној јединици;
 - (б) свако помињање пословног седишта у тој Држави се сматра помињањем, по потреби, пословног седишта у релевантној територијалној јединици;
 - (с) свако помињање надлежног органа у тој Држави се сматра помињањем, по потреби, његовог присуства у територијалној јединици.
4. Ако Уговорница не да изјаву према ставу 1. овог члана, Конвенција се односи на све територијалне јединице те Државе.

Члан 14.

Ступање на снагу

1. Ова Конвенција ступа на снагу шест месеци након депоновања трећег инструмента ратификације, прихватања, одобравања или приступања.
2. Ако Држава ратификује, прихвати, одобри ову Конвенцију или приступи овој Конвенцији након депоновања трећег инструмента ратификације, прихватања, одобрења или приступања, Конвенција ступа на снагу у односу на ту Државу шест месеци након датума депоновања инструмента ратификације, прихватања, одобрења или приступања. У територијалној јединици на коју је делокруг ове Конвенције проширен у складу са чланом 13., Конвенција ступа на снагу шест месеци након обавештења о изјави на коју се упућује у том члану.

Члан 15.

Измене

1. Свака Уговорница Конвенције може да предложи неку измену ове Конвенције

тако што ће је поднети Генералном секретару Уједињених нација. Генерални секретар затим обавештава Уговорнице Конвенције о предложеној измени, са захтевом да наведу да ли одобравају конференцију Уговорница Конвенције ради разматрања предлога и гласања о њему. У случају да, у року од четири месеца од датума тог обавештења, бар трећина Уговорница одобри такву конференцију, Генерални секретар сазива конференцију под окриљем Уједињених нација.

2. Конференција Уговорница Конвенције ће уложити све могуће напоре да постигне консензус о тој измени. Уколико се исцрпе сви покушаји постизања консензуса а он се не постигне, као крајње решење за усвајање измена и допуна захтева се двотрећинска већина гласова Уговорница које су присутне и гласају на конференцији.

3. Усвојену измену депозитар подноси свим Уговорницама на ратификацију, прихватање или одобравање.

4. Усвојена измена ступа на снагу шест месеци након датума полагања трећег инструмента ратификације, прихватања или одобравања. Када измена ступи на снагу, обавезујућа је за оне Уговорнице Конвенције које су изразиле пристанак да се њом обавезу.

5. Ако Уговорница ратификује, прихвати или одобри измену после депоновања трећег инструмента ратификације, прихватања или одобравања, измена ступа на снагу у тој Уговорници шест месеци после датума депоновања инструмента ратификације, прихватања или одобравања.

Члан 16. Отказивање

1. Уговорница Конвенције може да је откаже тако што ће о томе формално, писаним путем обавестити депозитара. Отказ може да буде ограничен на одређене територијалне јединице необједињеног правног система на које се Конвенција примењује.

2. Отказ ступа на снагу 12 месеци након што депозитар прими то обавештење. Ако је у обавештењу наведен дужи рок за почетак дејства отказа, дејство отказа почиње по истеку тог дужег рока, након што депозитар прими то обавештење. Конвенција се и даље примењује на споразуме који произилазе из медијације који су закључени пре него што је отказ почео да производи дејство.

САЧИЊЕНО у једном изворном примерку, чији су текстови на арапском, енглеском, кинеском, руском, француском и шпанском језику једнако веродостојни.

